

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Rozvod možno dosiahnuť na základe vzájomnej dohody manželov (prostredníctvom súdneho konania, administratívneho alebo notárskeho postupu).

V prípade, že nedošlo k vzájomnej dohode môže manželstvo rozviesť súd.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V súlade s článkom 373 občianskeho zákonníka možno rozvod dosiahnuť v týchto prípadoch:

na základe vzájomnej dohody manželov,

ak sa vzťah manželov výrazne zhoršil a manželstvo ďalej nemôže fungovať,

na návrh jedného z manželov po skutočnom zániku spolužitia, ktorý trval aspoň dva roky,

na návrh manžela, ktorého zdravotný stav neumožňuje zotrvanie v manželskom zväzku.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

manželský stav zanikne a obaja rozvedení manželia môžu znovu uzavrieť manželstvo,

po zániku manželstva prostredníctvom rozvodu sa manželia môžu dohodnúť, že si ponechajú priezviská, ktoré používali počas manželstva. Ak sa nedospeje k dohode, súd môže v riadne odôvodnených prípadoch povoliť manželom, aby si ponechali priezviská, ktoré používali počas manželstva. Ak sa nedospeje k dohode ani k rozhodnutiu súdu, každý bývalý manžel sa vráti k priezvisku, ktoré používal pred uzavretím manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

V dôsledku rozvodu majetkový režim manželov zaniká odo dňa podania návrhu na rozvod. Hoci ktorý z manželov, alebo obidvaja spoločne v prípade rozvodu na základe vzájomnej dohody, však môže požiadať súd, ktorý ich rozvádza, aby vyhlásil zánik majetkového režimu manželov odo dňa skutočného zániku spolužitia.

Ak spoločný majetkový režim zanikne prostredníctvom zániku manželstva, bývalí manželia zostanú naďalej spoluvlastníkmi spoločného majetku, až kým sa neurčia ich príslušné podiely.

V rámci zrušenia majetkového spoločenstva manželov si každý z manželov prevezme svoj majetok a následne sa rozdelí spoločný majetok a vyrovnajú sa dlhy. Na tento účel sa majetkový podiel pripadajúci každému z manželov najskôr stanovuje na základe príspevku každého z manželov k nadobudnutiu spoločného majetku a k plneniu spoločných záväzkov. Pokiaľ sa nepreukáže inak, predpokladá sa, že manželia prispeli rovnakým dielom.

Bez ohľadu na akúkoľvek vyživovaciu povinnosť medzi bývalými manželmi a poskytovanie odškodného, manžel, ktorý nemá vinu na rozvode a ktorý v dôsledku zániku manželstva utrpel materiálne škody, môže požiadať manžela, ktorý rozvod zavinil, o náhradu škody. Súd príslušný v rodinných veciach rozhodne o tejto žiadosti v rámci rozhodnutia o rozvode.

Rozvodom zaniknú spoločné dedičské práva.

3.3 maloleté deti manželov

Po vydaní rozhodnutia o rozvode súd, ktorý je príslušný v rodinných veciach, rozhodne o režime medzi rozvedenými rodičmi a maloletými deťmi. Po rozvode majú manželia spravidla **spoločné rodičovské práva a povinnosti voči deťom**. Súd príslušný v rodinných veciach stanoví **miesto bydliska** maloletého dieťaťa v domácnosti toho rodiča, s ktorým obvykle býva, zatiaľ čo rodič odlúčený od dieťaťa má právo na osobný styk s dieťaťom. Súd stanoví **príspevok** každého z rodičov na náklady spojené s výchovou, vzdelávaním, školskou dochádzkou a zabezpečením odbornej prípravy dieťaťa.

Ak sa okolnosti zmenia, súd, ktorý je príslušný v rodinných veciach, môže zmeniť opatrenia týkajúce sa práv a povinností rozvedených rodičov, pokiaľ ide o ich maloleté deti, ak o to požiada jeden z rodičov alebo iný rodinný príslušník, dieťa, orgán sociálno-právnej ochrany detí, verejná inštitúcia na ochranu detí alebo prokurátor.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Akákoľvek vyživovacia povinnosť medzi manželmi v dôsledku zániku manželstva zaniká. Bývalý manžel má nárok na výživné, ak je vo finančnej núdzi pre neschopnosť pracovať, ktorá vznikla pred uzavretím manželstva alebo počas manželstva, alebo do jedného roka od rozvodu (len za predpokladu, že táto neschopnosť je spôsobená skutočnosťami súvisiacimi s manželstvom).

Manžel, ktorý si nárokuje výživné nemôže zároveň požadovať odškodnenie. Ak sa v rozhodnutí o rozvode uzná zavinenie len na strane manžela, ktorý je odporcom, manžel, ktorý je navrhovateľom, môže získať odškodnenie. Odškodnenie sa môže priznať len v prípade, ak manželstvo trvalo aspoň 20 rokov.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V rumunskom práve neexistuje koncept „rozluky“, ale len „skutočného zániku spolužitia“ a súdneho rozdelenia majetku. Ide o situáciu, ktorú je potrebné preukázať pred súdom. Skutočný zánik spolužitia, ktorý trval aspoň dva roky, je dôvodom na vydanie súdneho rozhodnutia o rozvode.

5 Aké sú podmienky rozluky?

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo sa vyhlási za neplatné v prípade porušenia jednej z právnych požiadaviek týkajúcich sa sobášnej zmluvy. Manželstva možno vyhlásiť za neplatné len na základe rozhodnutia súdu. Rozhodnutie o neplatnosti manželstva nadobúda platnosť do minulosti aj budúcnosti. Manželstvo sa považuje za neuskutočnené.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné pre porušenie ustanovení právnych predpisov týkajúcich sa sobášnej zmluvy z týchto dôvodov:

manželstvo bolo uzavreté bez súhlasu,

manželstvo uzavreli osoby rovnakého pohlavia,

manželstvo uzavrela osoba, ktorá už bola zosobášená,

manželstvo bolo uzavreté medzi príbuznými v priamej línii alebo medzi príbuznými vo vedľajšej príbuzenskej línii až do štvrtého stupňa vrátane,

manželstvo uzavrela duševne chorá osoba alebo osoba trpiaca duševnou poruchou,

manželstvo bolo uzavreté bez súhlasu budúcich manželov alebo taký súhlas nebol vydaný v súlade s postupom, ktorý sa vyžaduje podľa zákona, manželstvo bolo uzavreté maloletou osobou, ktorá nedosiahla 16 rokov, manželstvo bolo uzavreté na iné účely ako na účely založenia rodiny.

Relatívne dôvody na vyhlásenie manželstva za neplatné:

manželstvo uzavrelo 16-ročné maloleté dieťa na základe lekárskeho posudku, a to bez súhlasu rodiča/rodičov, ktorí sú zákonnými zástupcami dieťaťa alebo bez povolenia osoby, ktorá má rodičovské práva,

neplatnosť súhlasu: omyl (pokiaľ ide o totožnosť druhého manžela), podvod alebo násilie,

manželstvo uzavrela osoba, ktorá dočasne nebola spôsobilá prijímať rozhodnutia,

manželstvo sa uzavrelo medzi osvojiteľom a maloletým dieťaťom, ktoré bolo jeho osvojencom.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Až do vydania konečného rozhodnutia súdu si manžel, ktorý v dobrej viere uzavrel neplatné alebo anulované manželstvo, zachováva stav manžela v platnom manželstve, a majetkové vzťahy medzi bývalými manželmi analogicky podliehajú ustanoveniam týkajúcim sa rozvodu.

Neplatnosť manželstva nemá vplyv na deti, ktoré si zachovávajú stav detí z manželstva. V otázke rodičovských práv voči deťom a vzájomných povinností manželov sa analogicky uplatňujú ustanovenia týkajúce sa rozvodu.

Rozhodnutie súdu o vyhlásení manželstva za neplatné alebo o anulovaní manželstva je vykonateľné voči tretím stranám. Primerane k tomu sa uplatňujú ustanovenia týkajúce sa majetkového režimu manželov, verejnej povahy dohody o majetkovom režime manželov a nevykonateľnosti dohody o majetkovom režime manželov.

Neplatnosť manželstva nemožno vymáhať voči tretej strane, pokiaľ ide o akt uzatvorený jedným z manželov pred vyhlásením neplatnosti, ak sa nevykonali náležitosti zverejnenia údajov stanovené v právnych predpisoch v súvislosti s návrhom na vyhlásenie neplatnosti alebo s návrhom na anulovanie, alebo ak tretia strana nebola inak informovaná o dôvodoch neplatnosti manželstva pred uzatvorením daného aktu.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Pred začatím konania na súde možno dobrovoľne využiť mediáciu. Počas konania sú súdne orgány povinné informovať strany o možnosti a výhodách využitia mediácie.

Prostredníctvom mediácie možno vyriešiť nedorozumenia medzi manželmi, ktoré sa týkajú výkonu rodičovských práv, stanovenia bydliska detí a príspevku rodičov na výživu detí. Mediátor zabezpečuje, aby výsledok mediácie nebol v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa, a povzbudzuje rodičov, aby sa v prvom rade zameriavali na potreby dieťaťa a plnili si rodičovské povinnosti s cieľom zaistiť, aby skutočný zánik spoluzititia alebo rozvod nemal nepriaznivý vplyv na výchovu a vývoj dieťaťa.

Dohoda dosiahnutá mediáciou, ktorá obsahuje dohodu strán o výkone rodičovských práv, rodičovskom príspevku na výživu detí a o stanovení bydliska detí, podlieha schváleniu súdu, ktorý je povinný overiť, či je táto dohoda v záujme dieťaťa.

Ak manželia súhlasia s rozvodom a nemajú maloleté deti, ktoré sa narodili alebo boli osvojené v rámci manželstva alebo mimo neho, matričný úradník alebo notár v mieste posledného zaregistrovaného spoločného bydliska manželov môže vyhlásiť zánik manželstva prostredníctvom dohody manželov a vydať im osvedčenie o rozvode.

Rozvod na základe vzájomnej dohody manželov môže vyhlásiť aj notár, a to v prípade, ak majú manželia maloleté deti, ktoré sa narodili alebo boli osvojené v rámci manželstva alebo mimo neho, ak sa manželia dohodnú na všetkých otázkach týkajúcich sa priezvisk, výkonu rodičovských práv a povinností, stanovenia bydliska detí, spôsobov udržiavania osobných vzťahov a stanovenia príspevku rodičov na výdavky súvisiace s výchovou, vzdelávaním, školskou dochádzkou a odborným vzdelávaním detí.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

V prípade návrhu na rozvod manželstva je príslušným **okresný súd (judecătoria)**.

Právomoc prináleží okresnému súdu s miestnou príslušnosťou v mieste posledného spoločného bydliska manželov. Ak manželia nemali spoločné bydlisko alebo ak žiadny z manželov už nebyva v súdnom obvode, v ktorom sa nachádzalo ich posledné spoločné bydlisko, návrh sa predloží na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska odporcu. Ak však odporca nemá bydlisko v Rumunsku a rumunské súdy majú medzinárodnú súdnu právomoc, návrh sa predloží na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska navrhovateľa. Ak navrhovateľ ani odporca nemajú bydlisko v Rumunsku, účastníci konania sa môžu dohodnúť na predložení návrhu na rozvod na akomkoľvek súde v Rumunsku. Ak sa nedohodnú, návrh na rozvod sa predloží na okresnom súde 5. obvodu v Bukurešti. Návrh na rozvod musí okrem poznámok z návrhu na vydanie rozsudku obsahovať aj mená všetkých maloletých detí. K návrhu musí byť pripojený sobášny list, kópie rodných listov všetkých maloletých detí a, ak je to vhodné, dohoda manželov vyplývajúca z mediácie.

Ak je návrh na rozvod založený na dohode medzi stranami, musí byť podpísaný obidvomi manželmi alebo spoločným povereným zástupcom s osobitným osvedčením o plnej moci. Ak je poverený zástupca právnik, môže osvedčiť podpisy manželov s súlade so zákonom.

Účastníci konania sa musia na súdy prvého stupňa dostaviť osobne, pokiaľ si niektorý z manželov neodpykáva trest odňatia slobody, nebráni mu v tom závažné ochorenie, neuplatňuje sa na neho súdny zákaz, nemá bydlisko v zahraničí alebo nie je v inej situácii, ktorá mu bráni dostať sa osobne. V týchto situáciách môže danú osobu zastupovať právnik, poverený zástupca alebo, ak je to vhodné, poručník alebo zákonný zástupca (*curator*). Ak je navrhovateľ v deň vypočutia na súde prvého stupňa neoprávnené neprítomný a dostaví sa len odporca, návrh sa zamietne ako nedôvodný.

Rozvodový súd prijme rozhodnutie aj v prípade, ak o to nebol požiadaný v návrhu na rozvod, pokiaľ ide o výkon rodičovských práv a povinností, príspevku rodičov na výdavky spojené s výchovou a vzdelávaním detí, bydliskom detí a právom rodičov na osobné vzťahy s deťmi.

Zainteresaná strana môže podať žiadosť o vyhlásenie manželstva za neplatné z absolútnych dôvodov. Žiadosť o anulovanie manželstva je vo svojej povahe osobná a jej účinok sa neprenáša na dedičov. Ak však bola žiadosť predložená niektorým z manželov, môže v nej pokračovať niektorý z jeho dedičov.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Právnu pomoc možno získať za predpokladu splnenia podmienok stanovených v mimoriadnom vládnom nariadení č. 51/2008 o občianskoprávných veciach v znení pozmenenom a doplnenom zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien.

Právna pomoc sa môže udeliť oddelene alebo kumulatívne vo forme pomoci právnikovi; uhradenia poplatku pre znalca, prekladateľa alebo tlmočníka; uhradenia poplatku pre exekútora/súdneho úradníka a vo forme oslobodení, zliav alebo splátok alebo odložení úhrady zákonných poplatkov.

Osoby majú právo na plnú právnu pomoc, ak mali posledné dva mesiace pred podaním žiadosti čistý mesačný príjem na jedného rodinného príslušníka menej ako 300 RON. Ak je príjem menej ako 600 RON, poskytuje sa právna pomoc v pomere 50 %. Právna pomoc úmerná potrebám žiadateľa môže byť takisto poskytnutá v ďalších situáciách, keď určité alebo odhadované náklady na konanie pravdepodobne obmedzia účinný prístup k spravodlivosti, napr. v dôsledku rozdielu medzi životnými nákladmi v členskom štáte, v ktorom žiadateľ býva, a životnými nákladmi v Rumunsku.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

V novom Občianskom súdnom poriadku predstavuje lehota na odvolanie sa proti rozsudku o rozvode 30 dní od oznámenia o rozsudku.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoďte / rozlúke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Platným právnym predpisom, pokiaľ ide o uznanie rozsudku o rozvoďte, je nariadenie (ES) č. 2201/2003. S návrhom sa treba obrátiť na súd, do ktorého príslušnosti patrí miesto bydliska alebo pobytu odporcu v Rumunsku. Ak miesto bydliska odporcu nie je známe, s návrhom sa treba obrátiť na súd, do ktorého príslušnosti patrí miesto bydliska alebo pobytu navrhovateľa.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoďte / rozlúke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Proti rozhodnutiu o uznání rozvodu je možné odvolať sa predložením návrhu na odvolacom súde s územnou súdnou právomocou alebo podaním odvolania na Najvyššom kasačnom a odvolacom súde.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Na určenie rozhodného práva pre medzinárodné súkromnoprávne vzťahy rumunský súd uplatní *nariadenie (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku*, alebo ustanovenia článku 2597 a nasledujúcich článkov občianskeho zákonníka.

Manželia si môžu zvoliť právo štátu, v ktorom majú obvyklý spoločný pobyt alebo v ktorom mali posledný obvyklý spoločný pobyt (ak tam aspoň jeden z nich býva v deň dohody o zvolení platného práva), právo štátu, ktorého je jeden z manželov občanom, právo štátu, v ktorom manželia bývali najmenej tri roky alebo rumunské právo.

Ak manželia nepristúpili k výberu, platným právom je právo štátu, v ktorom majú obvyklý spoločný pobyt alebo ak ho nemajú, právo štátu, v ktorom manželia mali posledný spoločný obvyklý pobyt (ak najmenej jeden z manželov má aj naďalej obvyklý pobyt v danom štáte v deň podania návrhu na rozvod); ak jeden z manželov nemá obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, ktorého boli obidvaja občanmi v deň podania návrhu na rozvod; alebo ak majú manželia rozdielne občianstva, právo štátu, v ktorom mali posledné spoločné občianstvo (ak najmenej jeden z nich má aj naďalej toto občianstvo v deň predloženia návrhu na rozvod). Vo všetkých ostatných situáciách sa uplatňuje rumunské právo.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 31/05/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.